

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 16. avgusta 1940

Štev. 34.

Grobelnik Gustav, cand. ing. econ.

Ekonomsko-politični odnosi Rusije do Jugovzhodne Evrope

Prostor, ki ga zavzema današnja Rusija preko Sibirije do Tihega oceana, pa od Centralne Azije do Pamirja, bi po svojem obsegu in odnosu do ostalega sveta lahko primerjali s približno enako obsežnimi simbiozami v svetovnem gospodarstvu v kakršnih so Severna in Južna Amerika, ali pa Evropa in Afrika.

Toda evropski del ogromne ruske plošče je vendar gospodarsko in geopolitično navezan na Črno morje, zakaj pot na Vzhod ji zapira Japonska, pot na Zapad pa ji je zaprla nemška okupacija Danske in Norveške, dočim služi izhodišče v Severno Ledeno morje le potrebam severo-zapadne Rusije. Toda tudi Črno morje je zaprto z Bosporjem in Dardanelami, ki so v turški posesti; velikega pomena teh morskih ožin Rusi nikdar niso pozabili: bili so bitke, napovedovali vojne, skleпали zveze in pogodbe, vedno v cilju osvoboditi si Dardanele in približati se Balkanu ter napraviti iz njega postojanko proti vsaki drugi državi, ki bi silila k Bosporju.

Že svoj čas so ruski ljudski komisarji za zunanje zadeve naglašali, da gre skoraj 7/8 ruske trgovine skozi te morske ožine, da gre ves izvoz ruske nafte čez Črno morje, a skozi Dardanele skoraj ves izvoz kovin in uralskih rud.

Znani so bivši Litvinovi »Moskovski protokoli«, sklenjeni s Poljsko in Rumunijo ter vzpostavitev najboljših odnosov s Turčijo.

Danes je rusko politiko za ekonomsko-politični vpliv na Balkanu oziroma jugovzhodni Evropi pospešil sedanji mednarodni položaj, ki daje Rusiji možnost uresničiti njene težnje z najmanjšimi žrtvami. Tako je smatrati tudi zopetno pridobitev Besarabije. Posnema joč po dnevnem časopisju, veže Rusija vprašanje Besarabije z vprašanjem izročitve severnega dela Bukovine, ki je zaradi svoje skupnosti vezan z Ukrajino. Ta izročitev je tem bolj upravičena, ker bo to vsaj nekoliko nadomestilo škodo, ki jo je Rusiji povzročilo več kot dvajsetletno rumunsko gospodarstvo v Besarabiji, ki je imelo za posledico prisiljeni beg njenih prebivalcev, padec industrije in poljedelstva ter zastoj v duhovni kulturi prebivalstva.

Toda razen tega je ta odstopitev zagotovila Rusiji vso kontrolo nad ustjem Donave in ji zato ni potrebna še kontrola nad slabimi rumunskimi pristanišči, s katerimi razpolaga besarabska obala, zakaj že samo z onim ji je omogočena nadmoč in kontrola vsega prometa na Donavi in Črnem morju skozi katerega se — kakor rečeno — prevažava v širni svet 70% vsega ruskega blaga.

Iz istih ozirov je razumljiva ruska protekcija Bolgarije in položaj Turčije, ki se bo morala prej ali slej v rusko korist odpovedati vlogi čuvarja angleških interesov na Dardanelah...

In še nekaj! Današnja evropska vojna je tudi spremenila odnose v gospodarstvu jugovzhodnih evropskih držav, katerih ekonomska politika je bila usmerjena večinoma k Zapadu, bilo v eno, bilo v največ dve državi zapadne Evrope. Danes so ti odnosi izpremenjeni, zakaj vojna je onemogočila vzdrževanje teh enostranskih ekonomsko-političnih vezi. Države jugovzhodne Evrope so prisiljene poiskati si nova tržišča. In kakor so države jugovzhodne Evrope večinoma agrarnega značaja, tako bi le Rusija kot nevojujoča a velika industrijska država prišla v poštev za trgovinski promet s poedinimi jugovzhodnimi državami. Razen tega razpolaga Rusija tudi z ogromno količino surovin, katerih danes več ali manj primanjkuje državam evropskega jugovzhoda, oziroma jim jih ni mogoče dobiti s tržišč zapadne Evrope in nje-

Vedno hujši napadi na Anglijo

Hude borbe nad Rokavskim prelivom — Nasprotujoča si poročila — Napeti odnosi med Italijo in Grčijo — Potopitev grške križarke — Vprašanje Dobrudže dokončno urejeno — Napetost na Daljnem vzhodu

Borba nad Rokavskih prelivom in nad južno angleško obalo postaja čedalje srditejša in strahotnejša. Angleška poročila poročajo o velikih izgubah nemškega letalstva in zmagovitih poletih angleških letal nad nemška industrijska mesta. Nemška poročila pa priobčujejo vesti, ki govore le o nemških zmagah. Ali se je usodna in odločilna borba za Anglijo že začela, ali so pojačani zračni napadi uvod v to največjo borbo v zgodovini, ali pa so podvzeti z namenom, da prikrijejo prave namene nemškega vojaškega vodstva, je danes še težko reči.

V odnosih med Italijo in Grško je nenadno nastopila težka napetost. Kot povod se navaja umor nekega albanskega veljaka na grški meji. Gre očitno za več, ker se je za incident zanimal že ruski zunanji minister Molotov in nemški poslanik. Neznana podmornica je torpedirala grško križarko »Helli«, ki se je potopila. Križarka, ki je bila zasidrana pred otokom Timos, da sodeluje pri cerkveni svečanosti, je bila druga največja grška vojna ladja. En mornar je bil ubit, 29 pa je bilo ranjenih. Posadka je štela 232 mož, ki so se mogli rešiti.

Med Bolgarsko in Rumunijo bo z odstopitvijo južne Dobrudže mejni spor dokončno urejen. Težje se razvija borba za Sedmograško. Rumunija hoče rešiti kar največ ter pri svojih prizadeva-

njih poskuša podčrtati svojo ulogo kot obrambno proti ruskemu prodiranju na Balkan in svoje protislovansko stališče, da bi tako pri Nemčiji in Italiji dosegla več razumevanja in opore.

Napetost med Japonsko in Veliko Britanijo na Daljnem Vzhodu dobiva vedno ostrejšo in nepomirljivejšo oblike. Istočasno se postrujejo tudi odnosi med Ameriko in Japonsko. Amerikansko časopisje zahteva odločnejšega nastopa proti rastoči japonski imperialistični politiki v Aziji in na Tihem Oceanu. Ameriška vlada je začela z ostrimi ukrepi borbo proti »peti koloniki«. Oborožitveni program se pospešeno izvaja. V tej zvezi se je pojavil tudi spor za francosko Indokino, ki bi si jo Japonska rada prisvojila. Tej nameri so se uprle Amerika in Anglija kakor tudi poveljniki francoskih kopnih in pomorskih sil v Indokini brez ozira na stališče sedanje francoske vlade. Rusija stoji rezervirano ob strani, podpira pa kakor doslej Kina v njeni borbi proti Japonski. Govor ruskega zunanjega ministra Molotova je naravno vzbudil veliko pozornost vsega sveta. Z njim so zadovoljni Nemci in Italijani. Angleški tisk pa podčrtava zlasti oni del Molotovega zunanje-političnega govora, ki napoveduje, da bo vojna dolgotrajna, da se bo še verjetno razširila in da se mora Rusija z vsemi močmi pripraviti za vse slučaje.

Pomemben jubilej

Meseca julija 1910. leta se je vršilo v Sofiji nekoliko vseslovanskih kongresov. Kongresu slovanskih novinarjev je sledil kongres slovanskih zdravnikov, naravoslovcev in pravnikov. Zatem je bil zbor bolgarskih Junakov ob udeležbi sokolstva vseh slovanskih narodov. Najvažnejši pa je bil pripravljajni kongres za vseslovansko razstavo in za osnovanje velike Slovanske banke. Ta kongres je trajal teden dni ob sodelovanju 500 delegatov vseh slovanskih držav in narodov. Bilo je 135 Rusov, 94 Srbov, 30 Hrvatov, 15 Slovencev, 92 Čehov, 18 Slovakov, 5 Poljakov. Bolgarov je bilo nad 100. Kongresu je predsedoval dr. Karel Kramář iz Prage, ki je podčrtal velik njegov značaj z ozirom na mednarodno situacijo, ki je nastala po aneksiji Bosne in Hercegovine. Poleg oficijelnih razprav in sprejetih resolucij je bilo na tem slovanskem kongresu tudi več zaupnih sej srbskih, hrvatskih, slovenskih, črnogorskih in bolgarskih delegatov, na katerih se je obravnavalo vprašanje zблиžanja jugoslovanskih narodov. Tu in na bodočem slovan. novinarskem kongresu v Beogradu l. 1911. je bil položen prvi temelj za poznejši skupni nastop Srbije, Črne Gore in Bolgarske proti Turčiji. Kongres je mani-

nih bližnjih gospodarskih področij; Rusija bi mogla izpolniti tudi to potrebo. Odtod torej ekonomsko-politična preorientacija poedinih držav jugovzhodne Evrope k Sovjetski Uniji. Prva je bila Bolgarija, ki je menjala kurs svoje zunanje trgovine. V enakem smislu so prilagodile svoje zunanje trgovinske odnose tudi druge države jugovzhodnega dela Evrope, med njimi tudi naša kraljevina.

Po doseženem sporazumu trgovinski promet med Jugoslavijo in Rusijo po obsegu ni velik, večjega ga bo napravil le čas; zato pa je on velik po pomenu, zakaj osnova je za nove ekonomske in politične smernice Rusije in Jugoslavije v tem delu Evrope; to nam namreč zagotavljajo zadnje Molotove besede...

festival življenjsko silo slovanskega pokreta v okrepitvi bratstva Južnih Slovanov in povezanosti na severne Slovane in Ruse. Blagodejne posledice sofijskega kongresa so bile ogromne, brez njega ne bi bilo ruske pomoči Srbiji l. 1914. Nastala je svobodna Češkoslovaška, Poljska in zedinjena Jugoslavija.

Prav je, da se v današnjih časih velikih preizkušenj spominjamo tega jubileja z živo vero v veliko slovansko misel, ki ni umrla, ki v trpljenju nanovo vstaja in nam vsem gradi lepšo bodočnost. Mlajši rod bo oprt na izkustva, ki nam jih je dalo realno življenje, nadaljeval delo in utrjeval temelje, ki bodo v bodoče odbijali bolj uspešno navale na nas vse in zavračali vsa pogubonosa medsebojna trenja, katerim smo čisto podlegali in tako samo hlapčevali tujemu gospodarju.

Politika

Dajte našim manjšinam iste pravice!

Pod naslovom »Dajte našim manjšinam iste pravice« prinaša zadnja številka »Ravnopravnosti«, beograjskega mesečnika za narodno obrambo, članek, ki zasluži, da ga v celoti ponatisnemo. Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković je pred nedavnim sprejel voditelja madžarske manjšine dr. J. Varadyja. Dr. Varady je razložil ministrskemu predsedniku želje jugoslovanskih Madžarov. Po neki izjavi dr. Varadyja časniki zahtevajo Madžari dovoljenje za ustanovitev osrednje kulturne organizacije — »Madžarske kulturne zveze« po zgledu »Švabsko-nemške prosvetne zveze« v Novem Sadu. Madžari so v začetku maja predložili v notranjem ministertvu pravila »Madžarske kulturne zveze« v odobritev.

Znano je, da je kulturno delo Madžarov v Jugoslaviji zelo razvito. Razen kakšnih 125 prosvetnih društev delujejo razni madžarski klubi in mnogo versko-prosvetnih organizacij. Madžari bi zdaj radi vse te svoje prosvetne organizacije združili v osrednjo politično-kulturno ustanovo, ki bi po svojih krajevnih skupinah mogla voditi vse politično

in prosvetno življenje Madžarov v naši državi.

Madžari zatem zahtevajo ublažitev določb glede omejitve prometa z nepremičninami. Dr. Varady se je tudi pritožil proti postopanju šolskih oblasti po nekaterih krajih, ki delajo težave onim staršem, ki bi radi vpisali svoje otroke v madžarsko šolo, a katerih imena so slovanska. Po navedbah dr. Varadyja še obstoji po nekaterih krajih analiza imen, čeprav je prosvetno ministrstvo izdalo določbe, da imajo starši pravico vpisati svoje otroke v katero koli šolo hočejo.

Madžari končno zahtevajo, naj se na madžarskih gimnazijah v Subotici in Senti postavi več madžarskih profesorjev.

Mi smo svoje načelno stališče pri reševanju manjšinskih vprašanj že večkrat poudarili: Dajte našim manjšinam v tujini samo to, kar imajo tuje manjšine pri nas! Razen kakšnih 10.000 Srbov na Madžarskem, ki imajo konfesionalne osnovne šole in lastno duhovščino, 165.000 Jugoslovenov ne uživa nobenih pravic! Oni nimajo niti osnovnih šol, niti gimnazij, niti učiteljskih, niti pravih kulturnih organizacij, niti časopisov, medtem ko Madžari vse to pri nas imajo!

Kaj mislite?

Stopamo v dobo velikih preureditev na vseh poljih gospodarskega, kulturnega in socialnega življenja. Za bližnjo bodočnost se nam napovedujejo velike gospodarske reforme, ki naj prinesejo tudi pri nas ureditev in omogočijo delo in zaposlitev širokim plastem naroda. Naš minister prosvete je z uredbo predpisal nov učni načrt za srednje šole. Uvaja se več pouka nemščine, nanovo pa dobimo tudi še italijanski jezik kot obvezen predmet na večjih zavodih. V prenatrpanih šolah z zadovoljivim številom učnih moči in precosnovanim učnim redom gremo v novo šolsko leto. Ko smo že v znamenju časa odgovarjalnih reform, mislimo, da bi pri nas v Jugoslaviji ne bilo od škode, ako bi se na naših srednjih šolah poučeval jezik največjega slovanskega naroda — rusščina. Ali mislite, da se pri nas tudi o tem resno razmišlja, naravno bi bilo in potrebno in prav bi bilo. Narod tako misli!

Uredba o pouku nemščine in laščine ne velja za banovino Hrvatsko

Uredba, s katero uvaja minister prosvete spremembo v učnem načrtu srednjih šol v pogledu pouka nemškega in italijanskega jezika, nima na Hrvatskem obvezne moči. Ban Hrvatske bo proučil umestnost te najnovejše šolske reforme, nakar bo za območje banovine Hrvatske izdal primerno rešenje.

Naše narodno gospodarstvo

Pogajanja Nemcev s sindikatom, ki ima večino delnic rudnika v Boru, so bila v Parizu tako končana, da prevzamejo Nemci kontrolo nad tem važnim rudnikom. Naravno bi pač bilo, ako borski rudnik, ki je pri nas v Jugoslaviji, menjal lastnike, da bi imela naša država in naši jugoslovanski delničarji prvenstveno pravico odkupa in prevzema rudnika, ki bi šele tako postal resnično naš. Tako je po vsem svetu bilo in je.

Zamenjava čevljev za deco

Vsled pomanjkanja usnja so v Nemčiji uvedli zamenjavo otroških čevljev. Pri otrocih se dogaja, da jim postanejo čevlji pretesni še predno so raztrgani. Sedaj zamenjavajo po občinah manjše čevlje za večje, da se tako odpomore pomanjkanju in privede tudi to v racionalno štednjo in polno izkoriščanje.

Spremembe praških ulic

Časopisi nadaljujejo z objavo preimevanja praških ulic v posameznih delih mesta Prage, ki naj odgovarjajo današnjim razmeram. V Pragi IX so na ta način dobile nova imena ulice čeških mož Jungmana, Havlička, pisatelja Nerude, zgodovinarja Palackyja, skladate-

lja Smetane, pisatelja Jana, Komenskega, Zengerja in slikarja Manesa. V Pragi X so spremenjena imena ulic Jungmana, političnega voditelja Riegra in pisatelja Šafarika, Sokolska, Jirsikova in Podjebradova.

Romunska državna mladina

Organizacija osnovana od kralja Karola, šteje 4.000.000 mladih članov. Na svojem velikem zborovanju, ki se ga je udeležil tudi prestolonaslednik, je bila recitirana pesem, posvečena Bosarabiji, o kateri pravi, da je to zemlja, ki se je okopala v krvi in solzah, ki bo pa nazaj zavojevana, ker taka je dedščina rumunske mladine!

Domače vesti

— **Prosvetni minister je odredil**, da se uvede za namenom še večje okrepitev kulturnih zvez z Nemčijo nemščina kot obvezni predmet. Na klasičnih gimnazijah, realnih gimnazijah, realkah, učiteljskih in meščanskih šolah se bo nemščina poučevala tako, kakor se je dosedaj poučevala francoščina. Francoščina pa se bo v bodoče poučevala tako, kakor se je dosedaj nemščina. Italijanščina se uvede kot obvezen predmet zaradi pomanjkanja učnih moči zaenkrat samo na moški in ženski realni gimnaziji v Ljubljani, Mariboru, Celju, Novem Sadu, Kragujevcu, Skoplju, Sarajevu in Kotorju.

— **Ruski delegati na grobu kralja Aleksandra.** Člani sovjetske trgovinske delegacije so se v nedeljo odpeljali na Avalo, kjer so položili venec na spomenik Neznane vojaka. Pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović jim je v restavraciji na Avali priredil kosilo. Popoldne so se odpeljali preko Topole na Oplenac. Poklonili so se na grobu kralja Aleksandra in položili nanj lep venec. Nato so si ogledali kripto in cerkev.

— **Dve važni navodili k uredbi o varčevanju z živili.** V uredbi o varčevanju z živili so nastale važne izpremembe. Ban dravske banovine je podpisal navodilo vsem sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom, s katerim se pooblašča, da morejo odrediti v krajih, kjer pade na brezmesni dan sejem ali cerkven praznik, da se brezmesni dan preloži na naslednji dan v tednu. Drugo navodilo se nanaša na zakol živine v sili. Upravne oblasti I. stopnje naj smatrajo, da je podan dejanski stan zakola v sili tudi v primeru, kjer za pravilno vzrejo telčke ni zadosti krme ali prostora v hlevu in kjer se temu nedostatku brez težke škode za lastnika telčka ne da odpomoči s prodajo starejše živine ali telčke drugemu rejcu. Ako potrdi pristojno občinsko poglavarstvo, da ima lastnik telčke samo eno kravo in da telčke ne more prodati drugemu rejcu, naj izdajajo občina upravna oblastva I. stopnje dovoljenja za zakol brez nadaljnega raziskovanja dejanskega stana. Potrdila in dovoljenja v smislu tega navodila se izdajajo brezplačno.

Kronist:

Gorenjsko pismo

1. Kranj

Sedim na balkonu čedne vile v Virmašah, prijazni vasi, oddaljeni 10 minut od škofjeloškega kolodvora, sredi vaškega parka. Vas prepregajo lepe ozke ceste, ki vodijo k ponosnim kmetijam z bogatimi sadonosniki. Vmes stoji skromna delavska hiša, ki ji gospodarji mož-zidar, gospodinji pa žena-šivilja. Vzgojila sta troje otrok. Obe hčerki sta učiteljici, mlajši sin pa zdravnik. Zelo hvale vreden primer odlične vzgoje nepremožne zakonske dvojice.

Prvi izlet iz Hafnerjevega hotela ob škofjeloški železniški postaji, kjer je služboval tudi nekdanji žalski postajenačelnik, pokojni Sch., je veljal obisku starodavnega Kranja pa tudi lepo negovanima grobovoma pesnikov dr. Francea Prešerna in pesnika Simona Jenka, ki je umrl 18. oktobra 1869. in sam — kakor Prešeren — napisal stihe za poslednji svoj dom:

Ko jaz v gomili črni bom počival
I zelen mah poraste nad menoj,
Veselih časov srečo bo užival,
Imel bo jasne dneve narod moj.
Naj bi le te preroške besede veljale
za vedno!

— **Brezmesni dnevi.** Minister trgovine je predpisal za našo državo 3 brezmesne dni — za banovino Hrvatsko pa je ban odredil samo dva brezmesna dneva. Tudi v Italiji so imeli doslej 3 brezmesne dni, odslej pa se bo smelo meso prodajati samo ob sobotah in ponedeljkih. Naj se s tem tolažijo tisti, ki so nevoljni zaradi naših »brezmesnih« dni.

— **Gospa Katinka Petovarjeva †.** V Ivanjkovcih pri Ormožu je umrla posestnica in trgovka gospa Katinka Petovarjeva, rojena Rajh, soproga znane narodnega in gospodarskega delavca g. Lovra Petovarja. Pokojnica je bila vzorna in vzgledna gospodinja ter odločna in neustrašna narodna žena, kar je izpričala v težkih letih preizkušnje, ko so med vojno avstrijske oblasti njenega moža spravile v graške ječe kot enega izmed tistih, ki so bili tedanjim avstrijskim oblastnikom odločno na poti. Pokojna gospa Katinka je vzgojila v narodnem in naprednem duhu štiri sinove in tri hčerke, ki so v čast narodni hiši Petovarjevi. Pokojna gospa, ki je vodila s svojo nedosegljivo ljubeznivostjo in naravno gostoljubnostjo Petovarjev dom v Ivanjkovcih, ni imela sovražnikov. Veličastno spremstvo na njeni zadnji poti na Svetinjsko pokopališče je bilo mogočno počaščenje njenega spomina in njenega plodonosnega življenjskega dela. Po žalostinki se je ob odprtem grobu poslovil od nje v lepih besedah v imenu Sokola in gasilske čete domačin g. Ivan Kociper. Časten spomin pokojni gospoj Katinki, žalujoči rodbini naše globoko sočustvovanje!

Celje in okolica

— **Zamude avtobusov na progi Maribor — Celje.** Mariborski avtobusi začnajo s svojimi zamudami delati konkurenco železnici. Red je lepa stvar, ne škodila bi avtobusnemu podjetju, potujoče občinstvo pa bi se tudi ne pritoževalo. Začetnih zamud že pri odhodu v Mariboru bi ne bilo treba med vožnjo proti Celju brezuspešno zmanjševati z divjim dirkanjem proti Konjicam in proti Celju. Treba je pač tudi vedeti, da je državna cesta odprta vsemu prometu in tudi takim, ki hodijo v vročini in prahu peš po »beli cesarski cesti«. Zato pa upravičeno zahtevamo, da se tudi to veliko avtobusno podjetje drži voznega reda, kakor ga ima odobrenega. Na tem voznem redu je tudi določen čas odhoda iz Maribora.

V soboto od 20.—24.

ob lepem vremenu

koncert vojaške godbe

v hotelu »UNION« v Celju

— **Kako je bilo nekdanj.** V izvestju celjske gimnazije čitam imena: Siglinda, Lilseldte, Ingeborg, Kurt, Izolda, Elfrida, Wolfgang, Hildegarda, Gertruda, Gerhard. Nam mislo mnogo znana imena teh svetnikov. Spomnili pa smo se ob čitanju teh krstnih imen, kako so nas nek-

daj na naših tleh in na zavodih, ki so bili za nas, prekrstili brez vprašanja in brez pristanka iz Janezov, Jurjev, Frančev Jernejev itd. v Johanne, George, Franze, Bartholomeje itd. Pa smo danes mi na glas, da delamo nasilje, nekdanj pa je bilo vse prav...

— **Vedno je pač nekdo kriv!** Ni še dolgo od tega, ko se je na nekem službenem mestu v Celju reklo, da je SK Celje in Sokol kriv, da se ne začne z gradnjo justične palače na Glaziji v Celju, zakar da je že vse pripravljeno in je baje tudi že denar na razpolago. Te dni pa čitamo, da je kriv g. Franjo Dolžan, da OUZD še ne gradi svojega prepotrebnege poslopja, in da je seveda tudi gosp. Dolžan kriv, da ne pridejo zidarji do zasužka. Javnost je pač že tudi pozabila, da je mestna občina že pred leti odstopila OUZD stavbišče na najlepšem prostoru v Celju, pa očitno ni bilo preveč interesa in vneme, da poslopja še danes ni. Kdo je vendar tedaj zakrivil, da ni delavstvo prišlo pri gradnji do zasužka. G. Dolžan je pač tudi celjski davkoplačevalec, ki je z nameravano gradnjo prizidka ogrožen v svoji existenci in ima menda vendar še pravico, da se zakonitim potom bori za svoj obstoj. Tako mestna občina kakor OUZD bi pri svojih sklepih in ukrepih naj tudi to upoštevala. Pa se še vprašamo, ko govorimo o krivdi in krivcih, kdo je kriv, da že šesto leto čakamo na dograditev planinskega doma pod Tovstom, kdo je kriv, da še ni razpisana oddaja regulacijskih del na Savinji! Povsod bi bilo i dela i zasužka.

— **Popravni izpiti in vpisovanje na drž. realni gimnaziji s klasičnimi vzporednicami v Celju.** Popravni izpiti za redne učence in privatiste bodo 28. in 29. avgusta, popravni nižji tečajni izpiti in pismeni višji tečajni izpiti 30. avgusta

CENJENO OBČINSTVO
obveščam, da sem **prevzela** staroznano, **na novo preurejeno gostilno „PRI ANGELU“**
Celje, Prešernova ul. 20. **Otvoritev** gostilne **bo v soboto 17. t. m. ob 20.**
K obilni udeležbi vabi Roza Javoršek.

in ustni višji tečajni izpiti 31. avgusta, vsakokrat od 8. dalje. Sprejemni izpiti bodo 27. avgusta. Podrobnejši raspored izpitov bo razglašen na deski v veži. Vpisovanje ob pričetku novega šolskega leta 1940-41 bo vsakokrat od 8. do 11. po sledečem vrstnem redu: 2. septembra za 1. razred, 3. septembra za 2. do 8. razreda in 4. septembra za učence z drugih zavodov. K vpisovanju mora prinesiti vsak učenec in vsaka učenka zadnje šolsko izpričevalo in potrdilo o predpisnem davku, učenci z drugih zavodov pa tudi še krstni list.

— **Gospod Franjo Natek †.** V sredo ob 2. zjutraj je preminil po daljši bolezni v starosti 71 let Franjo Natek, poštni ravnatelj v pokouju. Skromnost in odločna narodna zavednost sta dičili tega moža, ki je bil v celjski javnosti zelo priljubljen. Doma je bil iz Št. Jurija ob Taboru. V Celje je prišel kot poštni

V veliki sobi v prvem nadstropju mi je domači sin, slušatelj ljubljanske tehnične fakultete, razkazal umetnine. Tu je kmečka peč, kopija iz l. 1735., stenska ura, nekdanj last uršulinskega samostana v Škofji Loki, dragocena pisalna miza z vložnimi slikami in ornamentami v rokokoju iz leta 1750. Stranski predali so brez ključev, le v tabernaklju je ta-jen vzvod, ki odpre vse predale na levo in na desno naenkrat. Za to pisalno mizo se je zanimal tudi že Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Miza ni na prodaj, četudi so nudili zanj 50.000 din. Poleg stoji omara s predali, tudi z bogatimi vložki iz l. 1750. V kotu je majhen tabernakelj-oltarček iz l. 1700., poleg nje-ga pa stara skrinja iz leta 1700. Še starejša skrinja s krasnimi rezbarijami je iz l. 1665. Steno krasi 15 kositrnih krožnikov raznih velikosti; tudi ti so z Visokega. Sredi te znamenite sobe stoji velika miza s tipičnimi slovenskimi kmečkimi stoli. Na steni visi slika železniškega mostu, ki veže mesto Dunaj preko Dunava z okrajem Floridsdorfom. Ta most je delo Hafnerjevega brata inženjerja, ki živi kot upokojenec na Dunaju. Mladi visokošolec me je še peljal v sosedno hišo sestre g. Matevža Hafnerja, ugledne ge. Ane Hafnerjeve, ki me je zelo prijazno sprejela in mi tolmačila svoje starine, ki so prav tako z Viso-

KINO METROPOL CELJE

Danes zadnjikrat veseli nadvse zabavni film

Korajža velja!

Gustav Fröhlich, Maria Andergast,

Theo Lingen in Rudolf Carl

v uspelih vlogah

17. — 19. avg.

V francoskem jeziku

SERGEJ PANJIN

Sijajen dekor filma, povsem nov način režije, odlična glasba, vse to so odlike tega reprezentativnega in odličnega dela! Inscenacija je živa, originalna in podana z dovršenim ritmom.

V glavni vlogi:

Knez I. Trubeckoj, Pierre Renoir, Francoise Rosay

V nedeljo ob 10. in 14. matineja:

„Špijonaža v Atriki“

uradnik leta 1900, kjer je služboval, pozneje kot ravnatelj do 1926. leta. Od leta 1928. je bil predsednik upravnega odbora podružnice Hranilnice dravske banovine v Celju. Za svoje vestno službovanje in vsestransko udejstvovanje je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje. Blagega pokojnika bomo ohranili v častnem spominu, preostalih naše iskreno sožalje.

— **Smrtna kosa.** V Vojniku pri Celju je umrl v visoki starosti 81 let upokojeni šolski ravnatelj g. Josip Košutnik. Po rodu Slovenec je že za časa Avstrije skladno s tedanjo avstrijsko narodnostno in šolsko politiko v naših krajih prešel v tabor naših narodnih nasprotnikov. Kot tak je postal nadučitelj na slovenski ljudski šoli v Vojniku. Ta šola je bila v tedanjih časih iz Gradca obravnavana kot »nemška posest«, ki je dobila šele v Jugoslaviji narodnega upravitelja. Naj počiva v miru!

— **Žetev smrti.** V celjski bolnici so umrli: 36-letni posestnik Anton Skok iz Breznega pri Vitanju. 15letni Jože Pin tar dninar iz Hrenove pri Novi cerkvi. Ivan Špeglič 50-letni kočar iz Podgorja pri Frankolovem. V Cankarjevi ulici je umrla v 84 letu vdova po železniškem nadvidentu Antonija Štehlkova. V bolnici je umrl 3-letni Pavel Božnik iz Hrenove pri Novi cerkvi na Obrežni cesti 34 je v starosti 34 let umrl krojaški mojster Alnkander Drager.

— **Otvoritev nove planinske poti na Ojstrico.** V nedeljo 1. septembra bo otvoren nova, tako imenovana Kopinškova pot na Ojstrico. Ta dan bo pot blagoslovljena in se bo brala tudi maša vrh Ojstrice. Vsa prireditve bo združena s večjo planinsko slavnostjo na katero opozarjamo vse ljubitelje naših planin. Več bomo poročali o tej poti v prihodnji številki našega lista.

— **Odlikovan je bil z redom sv. Save V. stopnje tajnik sreskega načelstva g. Franc Kocjan v Celju.** V službi vestne mu in ljubeznivemu uradniku k odlikovanju iskreno čestitamo!

kega. Na steni visi na steklu slikana Rebeka. Na drugi steni pa sta krasna portreta zadnjih Kalanov (mož in žena) posestnikov na Visokem, delo slikarja Jurija Šubica. Poleg visi v olju slikan dom Visoških gospodov, delo slikarja Bozovičarja, zraven pa fotografija treh Šubicev, bratov slikarjev in mladega Ivana Šubica, ki počiva danes v svojem rojstnem kraju na idiličnem škofjeloškem pokopališču. Zanimiva je skrinja nekdanjih ehov iz leta 1600. Večja skrinja z Visokega s krasnimi rezbarijami ima letnico 1686.

Ga. Hafnerjeva mi je tudi pokazala oljnato sliko »Brezmadežno spočetje« in končno še na hodniku že vso preperelo oljnato sliko sv. Lucije, ki je bila tudi nekoč v škofjeloškem uršulinskem samostanu. Ta slika me je spominjala na »zdravnico oči« sv. Lucijo, ki je na stranskem oltarju sv. Lucije krasila bivšo žalsko župno cerkev.

Da zna ga. Hafnerjeva ceniti vrednost teh starinskih dragocenosti, kaže njena izjava, da ni denarja, s katerim bi ji mogel kdo plačati to bogastvo.

3. V Poljanski dolini

Fant, ki šele 26 let tepta rodno grudo, je nenadno podedoval lepo premoženje. Prva skrb mu je bila, da si nabavi avto, ki ga kot preprost obrtnik prej

c Hmeljska sezona je tu. Na praznik dne 15. t. m. so začeli prihajati v Celje prvi obiravci hmelja. So večinoma ženske. Na dolgih senenih vozeh so jih hmeljarji vozili v Savinjsko dolino. Hmelj kaže lepo, ni pa še dozorel. Z obiranjem bodo še malo počakali, zato pa hite spravljati pod streho otavo, ki je gosta in lepa. V predelih doline, kjer je bila toča, pa je slika hmeljskih nasadov žalostna. Vse pričakuje za letošnji Savinjski hmelj dobrih cen.

c Mramor se je v velikem številu pojavil po kmetijskih nasadih ter preti povzročiti po istih precejšnjo škodo. Nevarnega škodljivca bi bilo treba zatirati, potrebno pa bi tudi bilo dati našemu kmetu potrebna navodila za pokončavanje nevarnega škodljivca.

c Mestno poglavarstvo v Celju razglasa, da so v sobi št. 47 razgrnjeni od 18. 8. do 25. 8. t. l. tabelarni zapisniki o odpisu davka vsled škodo po toči. Prizadeti posestniki bodo o tej priliki lahko naročali razna semena po znižani ceni.

c Vpis v šolo za telesno vzgojo. Vse kandidate, ki se žele vpisati v šolo za telesno vzgojo opozarjamo, da morajo vložiti pravilno kolkovane prošnje na rektorat šole najkasneje do 1. septembra 1940, s priložitvijo vseh zahtevanih dokumentov.

c Zahvala. Četniki celjskega okrožja se zahvaljujejo vsem, ki so se minulo nedeljo udeležili v tako velikem številu prvega izleta na Anski vrh. Posebno zahvalo izrekamo narodnim društvom, gg. oficirjem in podoficirjem. Ponovno se je izkazalo, da prišepetavanja in intervencije na gotovih mestih nič ne pomagajo, zato upravičeno pričakujemo, da se slične metode v bodoče opustijo.

c Tri obsodbe po zakonu o zaščiti države. Celjsko okrožno sodišče je v petek obsodilo 54-letnega sobnega slikarja Antona Fumića iz Bukovca v banovini Hrvatski po čl. 3. zakona o zaščiti države na 13 mesecev robije, 46-letnega posestnika Vinka Kodrića iz Žetal po čl. 3. zakona o zaščiti države na 6 mesecev strogega zopora in 34-letnega, v Limbuš pristojnega rudarja Karla Prmeka po čl. 4. zakona o zaščiti države na 3 mesece strogega zopora.

c Marija Kodrinova podlegla poškodbam. Kakor smo poročali se je vrgla 54-letna dninarica Marija Kodrinova iz Arje vasi pri Petrovčah v nedeljo 28. julija blizu Levca pri Celju pod savinjski potniški vlak. Kolesa so ji odrezala obe nogi ter ji prizadejala tudi poškodbe po glavi in rokah. Kodrinovo so prepeljali v celjsko bolnico, kjer pa je sedaj podlegla težkim poškodbam.

c Borza dela. Po stanju 10. t. m. je bilo pri tukajšnji ekspozituri borze dela prijavljenih 271 brezposelnih in sicer 143 moški in 128 žensk. Dne 31. VII. pa je bilo 259 in sicer 137 moških in 122 žensk brez posla.

c Šoferski izpiti za mesto Celje in Laški okraj bodo 23. t. m. pri predstojništvu mestne policije v Celju. Kandidati naj pravočasno vložijo tozadevne prošnje.

ni pogrešal. Dal nam ga je na razpolago in odpeljali smo se v Poljansko dolino.

Iz Škofje Loke vodi krasna cesta mimo Visokega, ki sem si ga predstavljal na griču. Stoji pa v dolini ob romantičnem vznožju smrekovega gozda ob topli Sori in je lepo viden s ceste: lepa enonadstropna hiša z gospodarskim poslopjem. V bližini, sredi gozda, stoji kapelica, poslednje počivališče dr. Ivana Tavčarja in njegove soproge, dvorne dame Franje Tavčarjeve, ki je na Visokem sprejemala tudi najvišje dvorne goste.

Pot vodi dalje proti Poljanam in Gorenji vasi. Povsod velika živahnost. Srečuješ in dohitevaš velike avtomobile, ob cestah je polno vidnih in nevidnih znakov bližnje meje.

Cilj 40 km dolge vožnje so bile Žiri. Lepa, dolga, bogata vas, po večini enonadstropne hiše s krasno župno cerkvijo. Tukaj je stal prvi Sokolski dom Slovenije. Vaško blagostanje — vaščani imajo 10 luksuznih avtomobilov — je pospešila čevljarska obrt. Nove hiše so bile pozidane šele okrog leta 1910., ko je bila ta obrt v Žireh na vrhuncu.

Peljali smo se še iz vasi dalje do obmejnega kamna, kjer smo obrnili avto, ki je pri tem »prestopil« nevtralni pas.

Na povratku smo se ustavili na lepem vrtu, kjer nam je zvočnik ob 19. nazna-

c Ob proslavi 10-letnice TK Skale na Okrešlju sta bila rešena dva planincev z Mrzle gore. Savinjska podružnica TK Skale je proslavila v nedeljo 11. t. m. na Okrešlju svojo 10letnico obstoja. Na Okrešlju se je zbralo ta dan mnogo planincev iz Celja, Savinjske doline in od drugod. Zjutraj je bila najprej maša za umrle planince, nato je otvoril proslavo g. Rupnik iz Celja in pozdravil vse udeležence. Sledili so pozdravni govori predsednika matice TK Skale iz Ljubljane g. univ. prof. inž. Matije Žumra, predsednika Savinjske podružnice SPD g. dr. Milka Hrašovca in tajnika g. Zemljiča iz Celja, ustanovitelja Savinjske podružnice TK Skale ravnatelja g. inž. Lojzeta Žumra iz Nazarij in drugih. G. Rupnik je podal kratek historijat desetletnega delovanja kluba in omenil vse lepe in težke dni v dobi klubovega delovanja. Zborovalci so se še oddolžili spominu mrtvih članov in planincev. Vsej proslavi pa je dal poseben pečat razburljiv dogodek, ki bi kmalu zahteval dve novi žrtvi planin in sicer v steni Mrzle gore. Že v soboto zvečer so prvi planinci, ki so dospeli na proslavo in so se nahajali v okolici doma na Okrešlju, začuli iz sten Mrzle gore klice na pomoč. »Skalaši« in planinci so se takoj odzvali z znamenji. Zaradi slabega vremena in temne noči je bilo reševanje še isti večer nemogoče pač pa so se takoj zgodaj zjutraj podale štiri reševalne skupine v razne smeri od koder so prihajali klici. Skupine so vodili znani plezalci Andrijo Kopinšek, Lojze Krajger, Branko Diehl in Miloš Žekar. Zjutraj je bilo ugotovljeno, da se nahajata v steni dva planincev, ki se ne moreta premakniti z nevarnega mesta v skalovju. Oddelek, ki ga je vodil g. Žekar se je najprej približal kraju, kjer sta se nahajala planinceva Ivan Umek iz Celja, kinooperater in gđc. Valentina Srakarjeva iz Ljubljane. Reševalci so ju s pomočjo vrvi srečno rešili iz težke situacije in ju prepeljali v kočjo. Bila sta oba izčrpana in obenem srečna, da sta se po prizadevanju požrtvovalnih reševalcev nepoškodovana vrnila. Tako so savinjski planinci baš na dan svojega prvega jubileja izpolnili eno izmed svojih človeških nalog, kar jim je bilo ob proslavi v toliko večje zadoščenje.

c Nesreča na Mariborski cesti. Ko se je peljal 45-letni delovodja Vid Čepin iz Sp. Hudinje v torek popoldne v mesto je srečal pri želez. prelazu avtomehanika Ožaka, ki je hotel istočasno prehiteti spredaj vozeči voz. Pri tem pa je avtomobilist zaradi ozke ceste zadel ob kolo tako, da se je Čepin prevrnil ter precej poškodoval po glavi in telesu, da so ga morali pripeljati v bolnico.

c Avto so ukradli in ga razbili. V ponedeljek zvečer se je pripeljal neki industrijalec iz Laškega s svojim 72.000 din vrednim BMW avtomobilom h kino predstavi v Celje. Za čas predstave je pustil avto v Vodnikovih učili. Ko se je vrnil, je opazil, da ni več nikjer avtomobila. Policija, ki je bila obveščena o tem, je takoj pričela s poizvedovanjem in res našla avto zjutraj v Strossmayer-

nil ljubljanske in solnograške novice. Letoviščarji so tu že bolj redki. Gostom zelo dišijo poljanske postvri in to ne samo ob brezmesnih dnevih.

Ko je že legla noč, smo prispeli v Škofjo Loko. Oglasili smo se v restavraciji g. Josipa Audića, ki je nekoč kot odlični komik nastopal na žalskih odrskih deskah. Po treh urah romantične vožnje po divni Poljanski dolini, smo se vračali v Virmaše k večerji.

4. Brezje — Tržič

Prihodnji dan je deževalo. Vožnja je bila neprijetna in brez razgleda. Brzeli smo skozi Kranj po asfaltirani cesti.

Po Bredini zaobljubi v romarski cerkvi na Brezju smo krenili skozi Begunje po planinski cesti v Tržič na kratek obisk!

Tako so minili kratki dnevi tam, kjer je romanje in preseljevanje, prevažanje in razkladanje od jutra do večera. Da bi nam bil vsem že kmalu vrnjen notranji mir, ki si ga vsi tako iz srca želimo!

Pred dopustom si preskrbite pisemski papir, nalivna peresa in albume pri tvrdki Karl Goričar vdv. Celje, Kralja Petra cesta 9.

jevi ulici, in sicer v razbitem stanju. Gotovo se je dotični, ki je avto ukradel kam zaletel ter ga pustil v razbitem stanju na cesti.

c Zaradi uboja obsojen na 2 in pol leti robije. Štefan Kračun, star 56 let je junija letošnjega leta v prepiru blizu neke vinske kleti v Črešnjicah pri Konjicah udaril s kolom po glavi Antona Stebleta tako močno, da je ta kmalu na to podlegel poškodbam. Kračun se je pred sodiščem zagovarjal, da je hotel braniti svojega brata, katerega je hotel Steble udariti.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najhitreje in najbolje kupite, prodate ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

c Zdravniško dežurno službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 18. t. m. g. dr. Franc Premšak, Cankarjeva cesta 6.

Sokolstvo Ustanovitev Savinjskega Sokola

Ustanovitev Sokola v Mozirju je v tesni zvezi s poznejšim rojstvom »Celjskega Sokola«. Ker se slednji nahaja še v jubilejnih mesecih, priobčujemo važnejše podatke o postanku »Savinjskega Sokola« iz zanimive knjige prof. brata Janka Orožna »Zgodovina Celjskega Sokola«.

V Savinjski dolini je vzknila sokolska ideja leta 1882. To leto se je ustanovil v Mozirju »Savinjski Sokol«. Med letoviščarji, ki so prihajali v Mozirje, je bil zlasti pomemben zagrebški primarij dr. Josip Fon, rojak iz Braslovč, ki je tudi svojim znancem in bolnikom priporočal ta lep kraj za letovišče. Dr. Fon je bil med ustanovitelji »Hrvatskega Sokola« v Zagrebu. Leta 1877. je bil izvoljen za starešino »Hrvatskega Sokola«.

Prav tako je rad prihajal v Mozirje na letovišče Vekoslav Legat, eden izmed ustanoviteljev »Ljubljanskega Sokola«. Dr. Fon in Legat sta navdušila mozirske domoljube za sokolsko idejo. Območje novega sokolskega društva se je raztezalo na vso Savinjsko in Paško dolino, vključena sta bila tudi Celje in Šoštanj. Deloma takoj, deloma tekom prvih let je pristopilo k »Savinjskemu Sokolu« več Celjanov: dr. Josip Serbec, Mihael Vošnjak, dr. Ljudevit Filipič, dr. Štefan Kočvar, Janez Likar, Josip Kronvogel, dr. Tomaž Horvat, Dragotin Vanič, I. Domitrovič in dijaka Hugon Kartin in Dragotin Lopan. Janez Likar je bil društveni zastopnik v Celju.

Ob ustanovitvi »Savinjskega Sokola« je bila manjša slavnost, ki so se je udeležili tudi nekateri Celjani. Sijajna slovesnost se je vršila v početku junija 1884 o priliki blagoslovitve sokolske zastave. Vekoslav Legat je po nalogu Mozirčanov naročil zastavo v Pragi. Stari Mozirčani še dandanes s ponosom poudarjajo, da je imela nad sokolskim grbom krono, ki je bila slična srbski. Nekdo je o njej obvestil namestnijo, ali Mozirčani so še o pravem času zvedeli za ovadbo ter so skrili krono. Po prevratu so jo zopet pripeli na zastavo, ki jo vidimo na sliki.

K blagoslovitvi je prispelo okrog 400 Sokolov v kroju; bili so iz Zagreba, Trsta in Ljubljane. Zastavo je nosil neki orjak iz Luč, blagoslovil jo je braslovški dekan Bohine, kumica pa ji je bila gospa Vasičeva, soproga lastnika Gornjega Lanovža pri Celju. Slavnostni govor je govoril mozirski župan in prvi starosta Joža Lipold. Na slavnost je

prišlo tudi okrog 20 pevcev celjske Narodne čitalnice, ki so nastopili pod vodstvom svojega tedanjega pevovodje Sochorja, organista mestne župne cerkve.

»Savinjski Sokol« je prav častno vršil svojo dolžnost. S svojimi izleti in veselnicami, na katerih se je redno tudi telovadilo, je mnogo pripomogel k povzdigu in okrepitvi narodne zavesti. Upal si je celo v Šoštanj, od koder so njegovi člani prinesli v Mozirje kot trofej policijsko sabljo in kapo. Izza leta 1888. je »Savinjski Sokol« vršil devet let tudi posle požarne brambe.

Takšni so bili torej početki našega sokolovanja. Zamudoma navedena knjiga nudi obilo zanimivega o takratnih tukajšnjih prilikah in o razvoju našega Sokola. Naj bi si knjigo naročil vsak član in članica. Stane v platno vezana s poštnino 53 din in se naroča pri Sokolskem društvu Celje-matici.

Sokolsko društvo Celje-matica

Drobne vesti iz društva

Godbeni odsek želi pomnožiti svoj orkester, da bi bili uspehi njegovih nastopov še večji. Vsled tega se je obrnil na brate in sestre, ki obvladajo kak instrument, da bi sodelovali. V svojem znanju se bodo izpopolnjevali, imeli pa bodo v prvi vrsti tudi prijetno razvedrilo. Prišli bodo v društvo, ki vse preveva ljubezen do glasbe, do umetnosti, ki tako blagodejno upliva na razpoloženje poedinca in skupnosti, do znanosti, ki že sama po sebi spaja vse, kar je enakih misli. V današnjih razburkanih časih, ko nas tlačijo moreče skrbi, radi iščemo prilike, da bi za uro pozabili na vsakdanje tegobe. Naše društvo na članih in članicah, sposobnih za godbo, ni revno, saj jih sami dosti poznamo, ki so s tem ali onim instrumentom že izkazali. Zato je škoda, da bi poedinca in poedinke zanemarjali svoje sposobnosti in je ne darovali skupni dobri stvari. Koliko je bratov in sester, ki bi iz srca radi podprli društveni orkester, a jim ni bila sreča naklonjena, da bi jih obdarila z glasbeno sposobnostjo. Vsi, ki se čutite sposobne, obogatite naš orkester, pridite, da se v izvrševanju hvalevredne naloge razvedrite.

Brate in sestre, ki so svoječasno prinesli legitimacije v pregled, ali ki so jim bile izstavljene nove in jih še niso dvignili, prosimo da pridejo po nje ob sredah po 19. uri v društveno pisarno v mestni osnovni šoli. Uprava ne more legitimacij dostaviti poedincom, zato prosimo, da se prizadeti potrudijo sami po nje.

Župnega tečaja iz obrambnosti so se udeležili iz našega društva 4 naraščajniki in dva člana. V tečaju pridobljeno znanje jim bo dobro došlo zlasti, ko bodo poklicani v redno kadrovsko službo in prosili za skrajšanje kadrovskega roka.

V Beogradu se je pričela 5. avgusta savezna prosvetna šola, ki bo trajala do 18. avgusta. Udeleženci bodo med tem obiskali znamenitosti v okolici ter Avalo in Oplenac. Iz našega društva obiskuje šolo brat Božo Zemljič.

Darilo. Gosp. dr. Alojz Goričan, odvetnik v Celju, je izročil društvu iz neke kazenske zadeve 100din. Hvala!

Darilo. Namesto venca na grob gospe Katice Petovarjeve je daroval brat Drago Sirec socialnemu skladu Matka Šmida pri Sokolskem društvu Celje-matici 100 din. Hvala lepa!

Šah

Sedemnajsti nacionalni amaterski šahovski turnir v Celju

V soboto 10. t. m. zvečer se je pričel v vrtni dvorani hotela »Evrope« v zvezi s proslavo 20-letnice celjskega šahovskega kluba 17. nacionalni amaterski šahovski turnir. Otvoritev je bila ob navzočnosti raznih šahovskih mojstrov, zastopnika mestne občine, tajnika Jugoslovenske šahovske zveze g. Magdiča ter zastopnikov tiska. Predsednik ČSK prof. Grašer je pozdravil vse navzoče, ki so prišli v Celje, zibelko jugoslovenske šahovske zveze. V svojem govoru se je spomnil tudi ustanoviteljev ČSK dr. Antona Schwaba, vladnega svetnika Lileka, Logarja in Emila Kramerja. Za njim je govoril tajnik JSZ g. Magdič, ki je omenjal zasluge ČSK za jugoslovenski šahovski pokret. Obenem z usta-

novitvijo JSZ, ki je bila 1921. leta v Celju se je vršil tudi takrat prvi amaterski nacionalni turnir, na katerem je bil zmagovalc dr. Erdeli. Spominjal se je tudi dela in zaslug prof. Vagaje in dr. Schwaba, ki je bil prvi predsednik ČSK. Nato so bili poslani pozdravi pokrovitelju turnirja, predsedniku častnega odbora Stjepanu Čiriću, ministru dr. Andreju kot predsedniku Hrvatske šahovske zveze, prof. Antonu Bajcu kot predsedniku Slovenske šahovske zveze ter dr. Kulašu kot predsedniku Srbske šahovske zveze. Govorili so še: zastopnik celjskega župana g. Lečnik, Bihler za amaterski klub v Zagrebu ter mojster Lečnik in Šubarič v imenu igralcev.

Sledilo je žrebanje, ki je dalo naslednji vrstni red: 1. Mišura (ŠK »Vidmar«, Maribor), 2. Medan (Beograjski ŠK), 3. Grašer (ČSK), 4. Marek (LŠK), 5. Šmigovec (ČSK), 6. Gottlieb (Amaterski ŠK Zagreb), 7. Pavič (Grafični ŠK, Zagreb), 8. Šiška (Centr. ŠK, Ljubljana), 9. Pavlovič (Beograjski ŠK), 10. Mlinar (LŠK), 11. Majstorović (Čakovački ŠK), 12. Šorli (Centr. ŠK, Ljubljana), 13. Popović (ŠK Split), 14. Žuk (ŠK Sisak), 15. Šubarič (ŠK Zemun), 16. Berner (Ruski ŠK, Beograd), 17. Jerman (Amaterski ŠK, Zagreb) in 18. Grašič (Grafični ŠK, Zagreb).

Tekmovanje se vrši dnevno od 19.30 dalje. Prekinjene partije pa se odigravajo dopoldne. Dosedaj so bili doseženi naslednji rezultati:

I. kolo: Savič:Šorli 0:1, Medan:Jerman 0:1, Grašer:Berner 0:1, Pavlovič:Mlinar pol:pol, Šmigovec:Žuk 1:0, Mišura:Drašič 1:0, Gottlieb:Popović 1:0, Šiška:Majstorović pol:pol, Marek:Šubarič prekinjena.

II. kolo: Šorli:Šiška remis, Grašič:Mlinar 1:0, Popović:Savič 1:0, Majstorović:Pavlovič 1:0, Žuk:Gottlieb remis, Jerman:Grašer 1:0, Šmigovec:Šubarič remis, Berner:Marek 1:0, Medan:Mišura remis.

III. kolo: Marek:Jerman remis, Medan:Drašič 0:1, Mišura:Grašer 1:0, Mlinar:Majstorović remis, Savič:Žuk 1:0, Šorli:Pavlovič 1:0, Šubarič:Gottlieb remis, Berner:Šmigovec 1:0, Šiška:Popović remis.

IV. kolo: Šorli:Mlinar 1:0, Drašič:Majstorović remis, Pavlovič:Popović remis, Žuk:Šiška 0:1, Savič:Šubarič 0:1, Berner:Gottlieb remis, Mišura:Marek 0:1, Grašer:Medan remis, Jerman:Šmigovec 1:0.

V. kolo: Gottlieb:Jerman remis, Šmigovec:Mišura 1:0, Grašer:Drašič 0:1, Marek:Medan remis, Pavlovič:Žuk 1:0, Mlinar:Popović 1:0, Savič:Berner remis, Šiška:Šubarič 0:1.

VI. kolo: Šubarič:Pavlovič 1:0, Marek:Grašer 1:0, Žuk:Mlinar 0:1, Jerman:Savič 1:0, Mišura:Gottlieb 1:0, Šmigovec:Medan 0:1, Berner:Šiška remis.

Stanje po VI. kolu: Šubarič, Jerman 5, Berner 4 in pol, Šorli 3 in pol (2), Grašič 3 in pol (1), Mišura 3 in pol, Šiška, Gottlieb, Marek, Mlinar 3, Majstorović 2 in pol (1), Šmigovec, Medan 2 in pol, Popović 2 (1), Pavlič 2, Savič 1 in pol, Grašer, Žuk pol.

Sport

* **ISSK Maribor:SK Celje.** V nedeljo 18. t. m. ob 17. bo na Glaziji prijateljska tekma med prvim moštvom ISSK Maribora in SK Celja. S to tekmo bo SK Celje otvorilo nogometno sezono in se pričel pripravljati za jesensko prvenstveno tekmovanje, ki se bo pričelo v začetku prihodnjega meseca. Moštvo Maribora je priznana enajstletnica, ki goji lep nogomet in je doseгла posebno v zadnjem času izredno lepe uspehe. Gotovo bo nedeljska tekma zelo zanimiva, nakar opozarjamo vse ljubitelje nogometa. Predtekmo bosta odigrali moštvi SK Štor in SK Celja II. Prva tekma se bo pričela ob 15.30.

* **Planina:SK Celje 61:43.** Preteklo nedeljo je bil na Glaziji zanimiv juniorski dvoboj med atleti ljubljanske Planine in SK Celja. Po zanimivih borbi so v tem dvoboju zmagali odlični atleti Planine z 18 točkami razlike. Doseženi so bili prav dobri rezultati.

* **Slovensko plavalno prvenstvo** je bilo preteklo soboto in nedeljo v Mariboru. Prvenstvo si je osvojila ljubljanska Ilirija pred MPK, Muro in Bratstvom. Naslov najboljšega mariborskega plavalca si je pridobil Celjan Ljubo Knop ter je tudi prejel v znak priznanja lepo darilo.

* **Slovensko kolesarsko prvenstvo** je bilo tudi preteklo nedeljo na progi Ljubljana — Celje in nazaj. Izmed 9 tekmovalcev je prvi došel na cilj Ivan Pernelj (Hermes), ki si je tudi priboril naslov slovenskega prvaka. V juniorski skupini pa si je priboril naslov Slavko Kosi (Edinstvo).

* **Ruski nogometaši v Sofiji.** Po triumfalnem sprejemu, ki so ga bili deležni ruski nogometaši po Sofijskih ulicah, so v nedeljo nastopili na stadionu »Junak« proti tamkajšnjemu klubu »Slaviji« ter zmagali z rezultatom 6:1. Izkazali so se kot odlični nogometaši ter so jim bile v prenapoljenem stadionu prirejene ponovne ovacije.

Iz občinstva

Nova pridobitev za Celje

V severni smeri podaljšani Zrinjskega ulici so namestili štiri klopi, pripravne za solnčenje, ker v bližini ni večjih dreves, ki bi prostor zasenčile. Mogoče je, da se je ta namestitev izvršila pomotoma, ker po pešpoti pač ni take frekvenca sprehajalcev, da bi tam počivali. Prikladnejša za mnoge utrujene obiskovalce okoliškega pokopališča bi bila postavitve klopi nasproti okoliške šole v Komenskega ulici. Tam je dovolj sence. Tudi za čakajoče šolarje ter za starše bi bila primerna namestitev klopi v tej ulici. Pred mestno šolo bi bile za čakajoče rodbinske člane na svojo deco take klopi tudi prej potrebne, kakor pa za stanovance uradniških hiš v Jenkovi ulici, kjer obstojajo velika dvorišča in vrtovi za sončenje in senčenje po mili volji.

Ali so te klopi namenjene za sestanke pohajčev? Potem svetujemo, da se v bližini čim preje namesti tudi stražnica, ker se sicer le redko pojavi v tem okolišju stražnik in še to le slučajno.

Iz naših krajev

Laško

1 Še o zadnjem požaru v Laškem. Kakor smo že v prejšnji številki poročali, je na Podgorici pogorelo gospodarsko poslopje g. Urankarja. Takoj po pozivu na pomoč s strani domačih, je pričelo biti plat zvona in se je oglasil gasilski alarm. Pri naši gasilski četni pa smo opazili neke nedostatke, ki niso niso na mestu. Prizorišče požara je bilo na vzvišenem mestu ter so vzeli s seboj namesto boljših cevi slabše, ki niso delovale. Tudi motorka sama ni delovala brezhibno. Prav tako so šele na licu mesta iskali primerno črpanje vode, najprej pri Cerovšču, ki je še sam vedno brez vode, nato pa okrog domače hiše. Domačini so sicer pridno nosili vodo s Škafi, a so bili izmetni curki preslabi. Morali so seveda po boljše cevi in jih napeljati naravnost v strugo Savinje. Da v višjih mestnih legah ni vode vedno na razpolago, bi morali vedeti že itak vnaprej iz izkušenj. Naši gasilci imajo vedno vaje v centru mesta, kjer je raven teren, dovolj vode, v bližini doma, orodja itd. Nikdar pa še niso imeli vaj na oddaljenih, višje ležečih točkah izven mestnega okolišja, kjer je nevarnost požara z ozirom na lesene stavbe, seno, listnjake itd. vedno večja, kot pa v mestu samem. Ali ni čudno, da so na borih 600 m daljave rabili kar 35 minut, preden so sploh prišli do stika z vodo? Izgubljali so čas z nadomeščanjem slabih cevi, iskanjem vode itd. Baš pod Starim gradom imamo leto za letom požare, a še niso na tem mestu imeli nikdar nobenih vaj. Takih vaj naj bi gasilci absolvirali več na leto, posebno v polaganju in sklopu cevi od Savinje pa do hiš na Podgorici. Nujno je, da si četa nabavi močne žaromete, brez katerih je gašenje skrajno otežkočeno. Potrebna je tudi večkratna preizkušnja motorke, da je v potrebi brezhibna. Mi pišemo te vrstice s tovariškim čutom ter le želimo večje discipline v gasilski službi in ljubezni do bližnjega.

1 **Gradili bodo dom, ki bo še večji, kot je Sokolski...** Pred dnevi smo čitali na občinski deski razglas, da bo imela komisija ogled stare Fretzejeve šupe, ki jo je svoj čas kupila Slomškova Stavbna zadruga za zidavo istoimenskega doma. Tudi na račun davkoplačevalcev iz Laškega bo šla vsota 100.000 din v te

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881

Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnje

HME LJARJI! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994

Brzojavlj.: »Posojilnica«

Telefon št. 2

BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 17.

Zamisel onega činitelja, ki je to akcijo izvedel, ni utemeljena. Potrebe ni. Tudi sicer se ne more osporaviti, da ni estetično lice okolišja po postavitvi navedenih klopi pokvarjeno. Prizadeti faktorji si naj od bliže ogledajo ta monstrum ter presodijo, če obstoja sploh taka nujna potreba za navedene klopi. V pozitivnem primeru pa se naj takoj tudi zasade tam dovolj velika drevesa, da se počivajoči obvarujejo solnčarice. **Opazovalec.**

Gospodarstvo

— **Donos letošnje žetve.** Zveza zemljoradniških zadrug v Novem Sadu je sklicala konferenco kmetijskih predstavnikov, na kateri so obravnavali vprašanja, ki so tesno v zvezi z letošnjo žetvijo. Konferenca je ugotovila, da je donos pšenice letos zelo slab in zaostaja napram lanskem za 40%. Kvalitativno in po teži pa celo za 70—76%. Opaža se, da prihaja na trg prav malo žita, ker pridelovalci smatrajo, da so cene, ki jih določa uredba, prenizke. Vse to so prav neugodni izgledi zlasti še za nas v Sloveniji, ki je navezana na uvoz moke iz žitnih predelov države. Že danes je pri nas za revne delavske in nameščenske sloje življenje vsled narasle draginje nevdržno. Kaka zima se nam obeta, ako ne bodo odgovorni činitelji pravočasno umeli urediti razmerja med služki in izdatki za najširše sloje naroda!

Žalec

Ž Zvočni kino Žalec. V soboto 17. ob 20.30 in v nedeljo 18. ob 16., 18.45 in 20.45 velezabavna češka opereta »Veseli Bohemci«. Velefilm veselja, petja in glasbe. V glavnih vlogah Jarmila Kširova, Han Vivota, J. Kreuzmann in A. Novotny.

Uradnico-pripravnico

s zaključno trgovsko šolo, trg. akademijo ali abiturijentskim tečajem sprejme bančno podjetje v Celju. Zaželjena praksa v odvetniški ali kakih drugi pisarni. Ponudbe na upravo lista do 24. 8. 1940. pod »Bančno podjetje«.

Vajenec

za mizarstvo obrt se sprejme. Celje, Prešernova 11.

Za dva dijaka

iščem stanovanje s souporabo klavirja. Ponudbe na upravo lista pod »Snažno«.

Enodružinska hiša

z vrtom, elektriko, vodovodom, se prodaja v Celju, Prečna ul. 7.

Lepo 3-sobno stanovanje

parketirano — kuhinja in pritlikline — oddam v Celju, Miklošičeva ulica 3.

3 prazne sobe

zračne, parketirane oddam. Celje, Miklošičeva ulica 3.

Dvosobno stanovanje

iščem s 1. septembrom. Naslov v upr. lista.

Učiteljska družina

išče v okolici Celja — najrajši v smeri proti Teharju — skromno stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod »1. september«.

Lepa stavbna parcela

po novem regulacijskem načrtu ob Krekovi cesti se takoj ugodno prodaja. Pojasnila pri g. Kopusarju, Kr. Petra c. 22/1.

Oglašujte!

**Vodovode
Kleparska dela
Strelovode**

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, ravno tako tudi izvršuje vsa popravila

**Dolžan Franjo
Celje, Za kresijo 4**

Telefon 245

Zahtevajte ponudbe in proračune!